

Formy kształcenia i transferu wiedzy realizowane przez pracowników Biblioteki Politechniki Poznańskiej – stan obecny i perspektywy

Łukasz Jeszke, Iwona Pujanek, Renata Tomaszczak
Politechnika Poznańska, Biblioteka

Plan prezentacji

1. Tradycyjne formy dydaktyki - poziomy kształcenia

- kształcenie studentów I roku studiów (*Infoprogram I- Usługi biblioteczne i informacyjne*) – **do 2008 roku**
- studenci III i IV roku studiów (*Infoprogram II - Umiejętności informacyjne*)
- zaawansowany kurs dla słuchaczy Studiów Doktoranckich (*Infoprogram III – Nowoczesne techniki informacyjne*)

2. Dydaktyka zdalna

- e-learningowy kurs w trybie online w systemie asynchronicznym (*Infoprogram I*) – **od 2009 roku**
- e-learningowy kurs „*Praktyczne umiejętności wyszukiwania literatury na bazie zasobów elektronicznych*” przygotowany w ramach projektu *Era Inżyniera* jako wstęp do zajęć w formie b-learningu ze studentami III i IV roku studiów (*Infoprogram II*) oraz – w perspektywie – Studiów Doktoranckich

Plan prezentacji – cd.

3. Nowe kierunki edukacji – transfer wiedzy

- prezentacje produktowe pozwalające na zapoznanie się z nowymi zasobami elektronicznymi (możliwość oceny i dokonania wyboru zasobów przez użytkowników, a następnie bibliotekę)
- szkolenia organizowane przez dostawców e-zasobów w sposób bezpośredni oraz online – *WebEx* (udział bibliotekarzy, pracowników, doktorantów i studentów – samokształcenie oraz edukowanie użytkowników)
- dostępny testowy do zasobów elektronicznych w oparciu o wiedzę uzyskaną na prezentacjach produktowych
- spotkania z pracownikami i doktorantami na zebraniach wydziałowych i instytutowych (promocja zasobów elektronicznych i narzędzi oraz transfer wiedzy)
- praca z grupami odbiorców i indywidualnym użytkownikiem – konsultacje biblioteczne nt. problemów warsztatowych, dostępności i możliwości wykorzystania e-zasobów (informacje od użytkowników na temat ich potrzeb - usługi dedykowane)

Tradycyjne formy dydaktyki

Współczesna biblioteka akademicka:

- **gromadzi zasoby drukowane** (książki, czasopisma, prace doktorskie i habilitacyjne, normy, patenty i in.)
- **udostępnia zasoby elektroniczne** rozproszone na całym świecie.

Najważniejsza jest:

- **wiedza o tym, jak wykorzystać posiadane zasoby** znajdujące się w formie drukowanej na półkach biblioteki, jak też te, elektroniczne, posadowione w różnych miejscach kuli ziemskiej.

Różne formy zajęć dydaktycznych dla wszystkich grup akademickich:

- **studentów,**
- **doktorantów**
- **pracowników uczelni.**

Wieloletnie obserwacje oraz statystyki wykazują duże **zróżnicowanie potrzeb informacyjnych** tych grup użytkowników i co za tym idzie również **konieczność różnego typu szkoleń.**

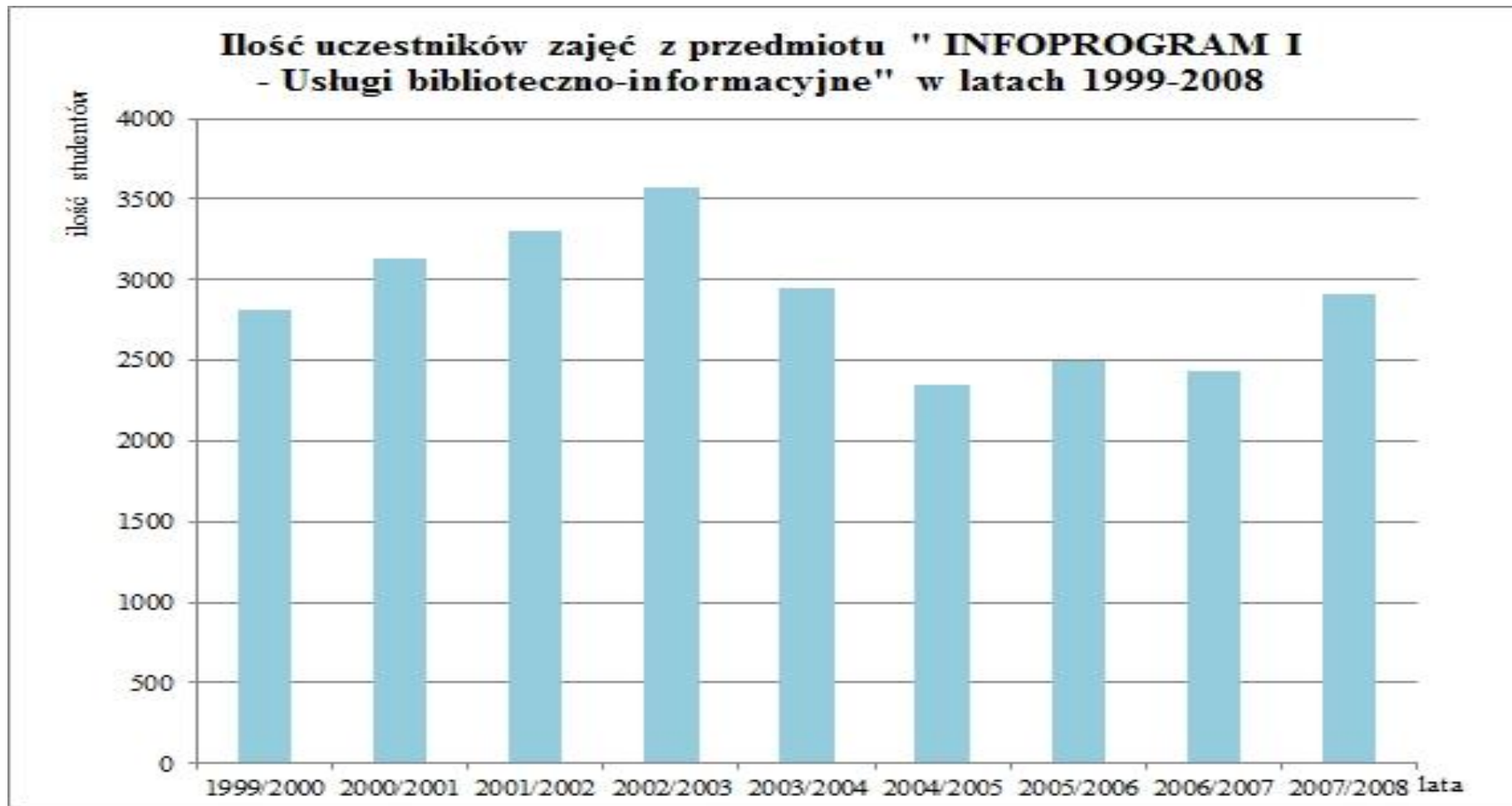

Tradycyjne formy dydaktyki cd.

Studenci I roku studiów – (*Usługi biblioteczno-informacyjne*)

- **Nabycie umiejętności wyszukiwania w katalogu komputerowym** biblioteki głównej oraz bibliotek wydziałowych i instytutowych.
- **Poznanie zasad korzystania i możliwości udostępniania** zbiorów Biblioteki PP na zewnątrz (wypożyczalnia), na miejscu (czytelnie, informatorium) oraz wypożyczeń międzybibliotecznych.
- **Zajęcia** (jedna godzina lekcyjna) w 20-30 osobowych grupach są **przedmiotem obowiązkowym** dla studentów większości wydziałów naszej uczelni. Dla pozostałych mają charakter **informacyjny**.
- **Średnio w latach 1999-2008** z zajęć tradycyjnych **skorzystało rocznie ok. 2.500** studentów I roku studiów (wykres 1).
- **Od roku 2009** - zajęcia w formie e-learningu asynchronicznego.

Wykres 1

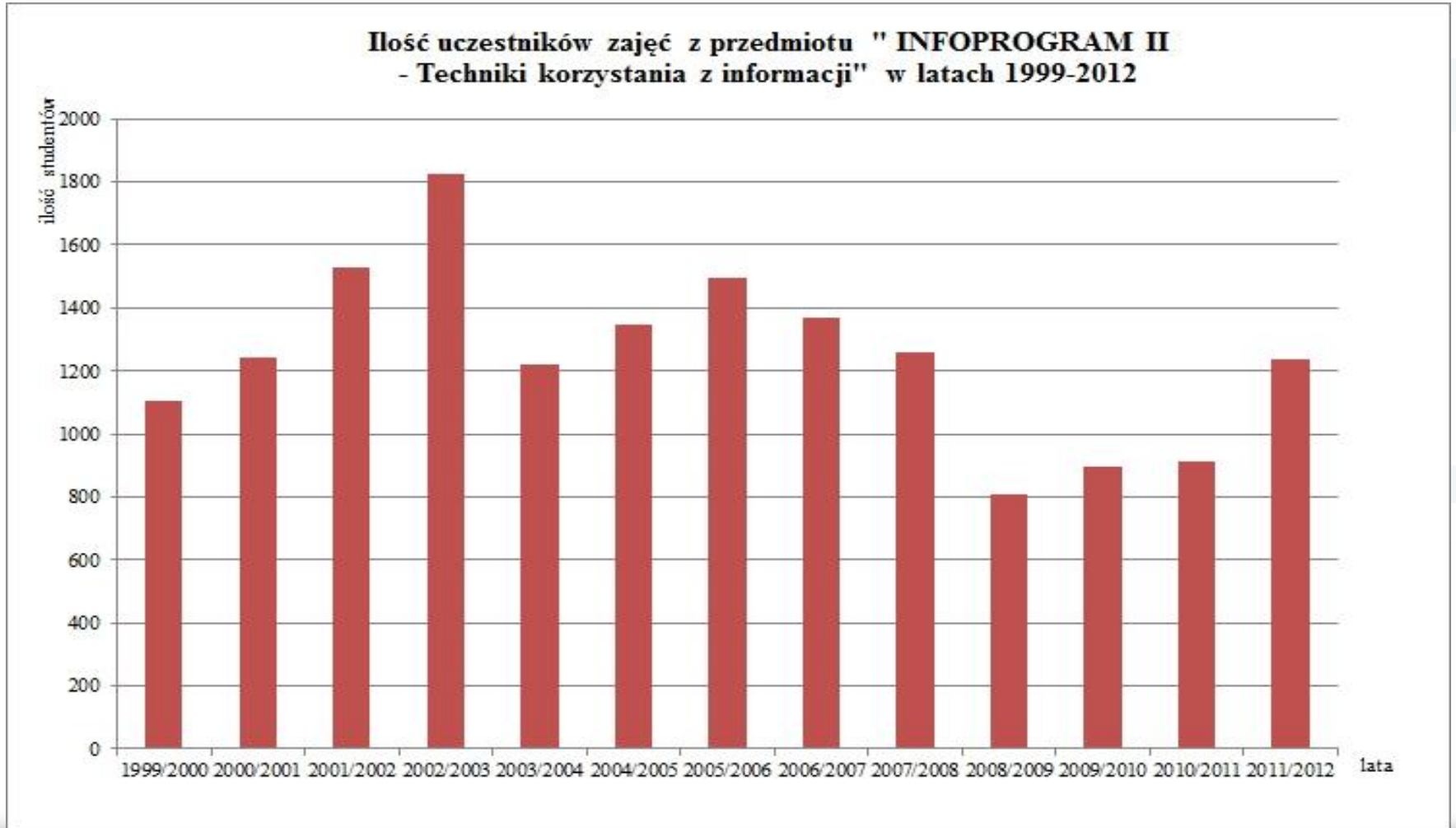

Tradycyjne formy dydaktyki cd.

Studenci III i IV roku studiów – (*Umiejętności informacyjne*)

- **Zdobycie umiejętności efektywnego wykorzystania e-zasobów do wyszukiwania literatury do prac dyplomowych** poprzez:
 - rozpoznanie własnych potrzeb informacyjnych (tworzenie strategii wyszukiwawczej, dobór typów dokumentów),
 - dopasowanie źródeł i ocenę ich zawartości merytorycznej,
 - analizę i ocenę otrzymanego zbioru informacji,
 - możliwości wykorzystania w dalszej pracy
- **Zajęcia** (dwie godziny lekcyjne - wykład i ćwiczenia) w 15-20 osobowych grupach dziekańskich były i są obecnie **przedmiotem obowiązkowym** dla studentów prawie wszystkich wydziałów naszej uczelni.
- **Średnio w latach 1999-2012** z zajęć tradycyjnych **skorzystało rocznie ok. 1.200** studentów III i IV roku studiów (wykres 2).

Wykres 2

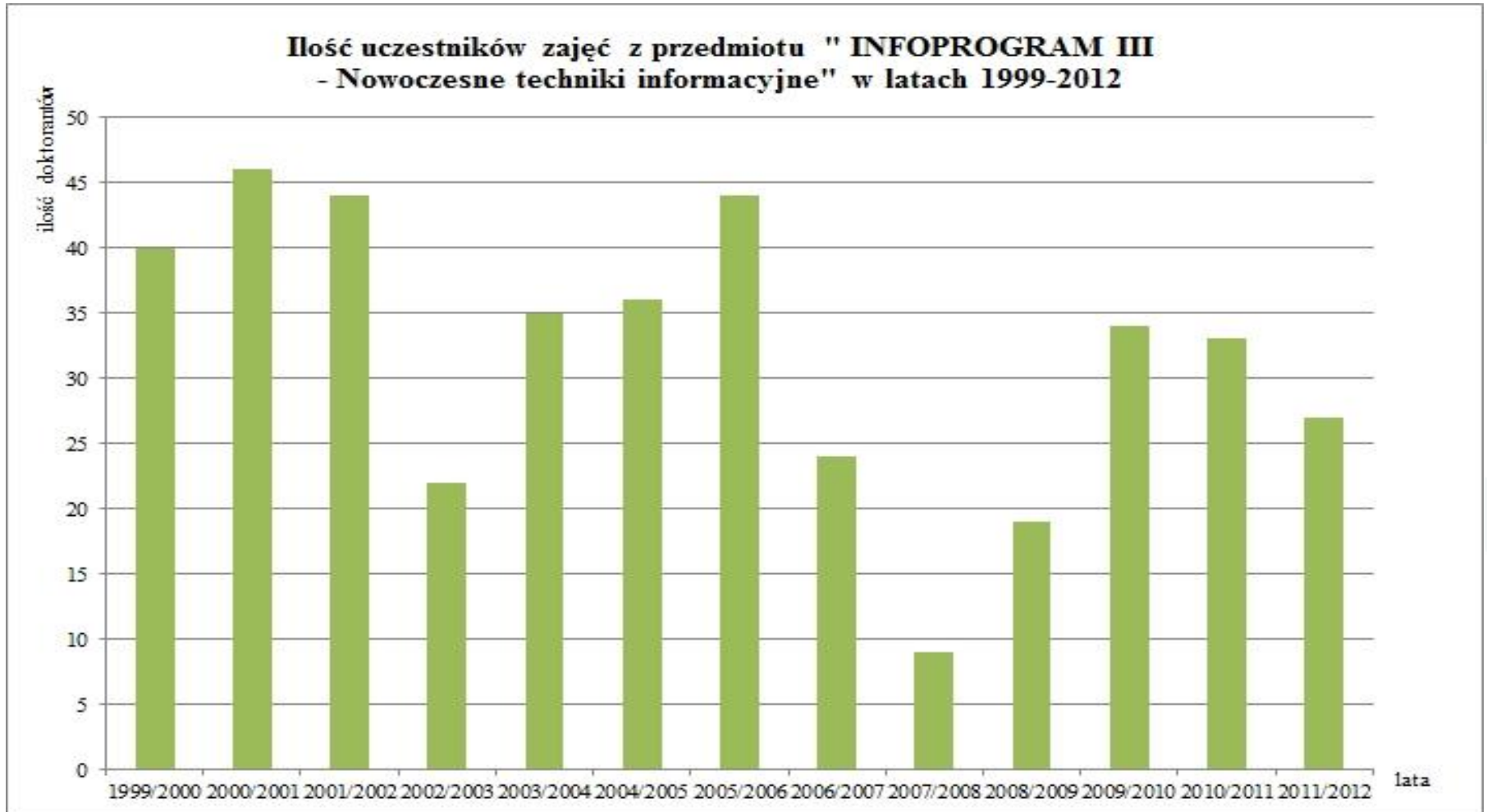

Tradycyjne formy dydaktyki cd.

Słuchacze stacjonarnych i zaocznych Studiów Doktoranckich - (*Nowoczesne techniki Informacyjne*)

- **Nabycie specjalistycznych umiejętności efektywnego wykorzystania e-zasobów oraz narzędzi wspomagających dostęp, wyszukiwanie i gromadzenie literatury:**
 - duża specjalizacja prac doktorskich
 - wysoki poziom zaawansowania wieloaspektowych wyszukiwań literaturowych (bibliotekarz o dużej merytorycznej wiedzy technicznej, posiadający gruntowne rozeznanie dotyczące e-zasobów i narzędzi)
- **Zajęcia** (3h wykład i 3h ćwiczenia) w małych max.10 osobowych grupach były i są obecnie **przedmiotem obowiązkowym** dla studentów dwóch wydziałów naszej uczelni (WBMiZ -1 pkt. ECTS; oraz WBiIŚ)
- **Udział w zajęciach tej grupy użytkowników w latach 1999-2012 to rocznie ok. 35 studentów** (wykres 3).

Wykres 3

Tradycyjne formy dydaktyki cd.

Studenci zagraniczni na naszej uczelni

- W ostatnich latach na Politechnice Poznańskiej studiuje coraz więcej studentów zagranicznych.
- Wychodząc naprzeciw potrzebom tej grupy, w chwili obecnej liczącej ponad 100 osób na różnych wydziałach, rozpoczęliśmy prowadzenie dydaktyki w języku angielskim.
- Celem prowadzonej dydaktyki jest zapoznanie studentów z zasadami i możliwościami korzystania z drukowanych i elektronicznych zasobów biblioteki (strona domowa biblioteki w jęz. polskim i angielskim) <http://www.library.put.poznan.pl/en/index.html>

Dydaktyka zdalna

Infoprogram I - (*Usługi biblioteczno-informacyjne*) asynchroniczny kurs e-learningowy

<http://moodle.library.put.poznan.pl/moodle/course/view.php?id=4>

- **Kurs** omawia następujące zagadnienia:
 - zasady korzystania z zasobów drukowanych i elektronicznych dostępnych ze strony domowej Biblioteki PP,
 - zasady korzystania z katalogu online i kartkowego,
 - zasady sprowadzania pełnych tekstów z innych bibliotek,
 - możliwości korzystania z usług bibliotecznych i informacyjnych.

- **Test zaliczeniowy:**
 - składa się z 20 pytań wielokrotnego wyboru,
 - liczba podejść do testu jest ograniczona do 2, z odstępem czasowym między podejściami 30 minut,
 - każde podejście ograniczone jest 10-cio minutowym limitem czasowym,
 - max. liczba punktów za rozwiązanie testu – 20,
 - do zaliczenia wymagane jest min.14 punktów.

Dydaktyka zdalna cd.

Infoprogram I - (*Usługi biblioteczno-informacyjne*) asynchroniczny kurs e-learningowy

➤ Zaliczenia kursu:

- kurs jest obowiązkowy, z zaliczeniem do indeksu, na siedmiu wydziałach naszej uczelni: Architektura, BMiZ, BiIŚ, MRiT, IZ, Informatyka, FT i TCh.; na pozostałych trzech ma charakter informacyjny,
- w celu zapoznania się z kursem oraz testem, umożliwiającym zaliczenie, student loguje się na stronie kursu podając swój numer indeksu oraz pesel,
- test zaliczeniowy dostępny jest w pewnym przedziale czasowym (np. od 26.11.2012r. do 22.02.2013r.). Po tym terminie - indywidualne zaliczenie testu w formie drukowanej,
- wpisy zaliczeniowe na większości wydziałów dokonywane są metoda tradycyjną,
- wydziały: Informatyki i Inżynierii Zarządzania - indeksy elektroniczne (dostęp do elektronicznych protokołów zaliczeniowych na wydziałach).

Asynchroniczny kurs e-learningowy

<http://moodle.library.put.poznan.pl/moodle/course/view.php?id=4>

Usługi biblioteczno-informacyjne - INFOPROGRAM 1

Jesteś zalogowany jako gość (Zaloguj się)

INFOPROGRAM 1 ► Usługi biblioteczno-informacyjne

Aktywności

- Fora dyskusyjne
- Quizy
- Zasoby

Administracja

- Zapisz mnie na ten kurs

Kursy

- Usługi biblioteczno-informacyjne - INFOPROGRAM 1
- Wszystkie kursy ...

Tematyka

- Usługi biblioteczno-informacyjne - INFOPROGRAM 1
- Informacje ogólne o Bibliotece
- Forum aktualności

1 Udostępnianie zbiorów na zewnątrz

- WYPOŻYCZALNIA
- Zapisy do Biblioteki PP
- Zasady wypożyczeń materiałów bibliecznych na zewnątrz dla studentów
- Samoobsługowe wypożyczanie książek
- selfcheck
- Zamawianie zdalne
- Prolongowanie wypożyczonych książek
- Zwrot wypożyczonych książek

2 Udostępnianie książek, czasopism i innych materiałów na miejscu.

- CZYTELNIA
- Informatorium
- Stanowiska komputerowe w Bibliotece PP
- Szczegółowy wykaz oprogramowania na komputerach studenckich

3 Sprowadzanie materiałów bibliecznych z innych bibliotek i dostarczanie dokumentu lub jego kopii

- Wypożyczenia międzybiblieczne

Najświeższe wiadomości

(Nie umieszczono jeszcze żadnych nowości)

Kalendarz

maj 2013

Ni.	Pn.	Wt.	Śr.	Cz.	Pi.	So.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

klucz wydarzeń

- Globalny
- Kurs

Zalogowani użytkownicy

(Ostatnie 5 minut)

Żaden

Dydaktyka zdalna cd.

Kurs *Praktyczne umiejętności wyszukiwania literatury na bazie zasobów elektronicznych*

<http://fomalhaut.clc.put.poznan.pl/moodle22/course/category.php?id=10>

- kurs przygotowany ramach projektu ***Era Inżyniera*** przez zespół pracowni E-biblioteki jako wstęp do zajęć ze studentami III i IV roku studiów oraz – w przyszłości – Studiów Doktoranckich w **formie b-learningu**,
- składa się z **4 modułów** oraz quizu końcowego:
 - Moduł 1:** Źródła Open Access a źródła licencjonowane - zasady dostępu i wyszukiwanie (dr inż. Beata Korzystka)
 - Moduł 2:** Licencjonowane bazy danych i pełnotekstowe e-czasopisma - zasady dostępu i wyszukiwanie (dr inż. Iwona Wolniewicz-Pujanek)
 - Moduł 3:** Pełnotekstowe książki elektroniczne, patenty, materiały konferencyjne i encyklopedie - zasady dostępu i możliwości wykorzystania (mgr Renata Joanna Tomaszczak)
 - Moduł 4:** Narzędzia ułatwiające dostęp, wyszukiwanie i zarządzanie e-zasobami (mgr Łukasz Jeszke)

Dydaktyka zdalna cd.

Kurs *Praktyczne umiejętności wyszukiwania literatury na bazie zasobów elektronicznych*

<http://fomalhaut.clc.put.poznan.pl/moodle22/course/category.php?id=10>

➤ **quiz końcowy**

- zadaniem quizu jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności nabytych podczas kursu,
- w celu przeprowadzenia quizu system wybiera losowo 8 pytań spośród bazy 40 pytań (losowo po dwa pytania z każdego modułu),
- liczba podejść do quizu jest ograniczona do 2, za każdym razem losowane są inne pytania
- każde podejście ograniczone jest 5-cio minutowym limitem czasowym,
- do oceny końcowej wybierany jest najlepszy wynik.

Kurs *Praktyczne umiejętności wyszukiwania literatury na bazie zasobów elektronicznych*

<http://fomalhaut.clc.put.poznan.pl/moodle22/course/category.php?id=10>

Jesteś zalogowany jako gość (Zaloguj się)
Polski (pl)

Strona główna ▶ Kursy ▶ Biblioteka ▶ PUWL

Nawigacja

- Strona główna
- ▶ Strony
- ▼ Kursy
 - ▼ Biblioteka
 - ▼ PUWL
 - Uczestnicy
 - ▶ Główne składowe
 - ▶ ...
 - ▶ Licencjonowane bazy danych i e-czasopisma
 - ▶ ...
 - ▶ ...
 - ▶ Temat 5
 - ▶ Inne kursy
 - ▶ Centrum Języków i Komunikacji
 - ▶ Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska

Ustawienia

- ▼ Administracja kursem
 - 📄 Zapisz mnie na ten kurs

Tematyka

Kurs dotyczy nauki umiejętności wyszukiwania literatury na bazie zasobów elektronicznych.

Są to zasoby w dostępie wolnym i licencjonowanym, takie jak bazy bibliograficzno-abstraktowe oraz pełnotekstowe czasopisma, książki, patenty, materiały konferencyjne i encyklopedie. Zasoby te wzbogacone są o dodatkowe narzędzia ułatwiające dostęp, wyszukiwanie i zarządzanie nimi.

Grupę odbiorców stanowią studenci stacjonarni i niestacjonarni I, II i III stopnia studiów.

Quiz sprawdzający wiedzę pozwoli na ugruntowanie wiadomości.

Kurs został podzielony na cztery moduły:

1. Źródła open access a źródła licencjonowane - zasady dostępu i wyszukiwanie (dr inż. Beata Korzystka)
2. Licencjonowane bazy danych i pełnotekstowe e-czasopisma - zasady dostępu i wyszukiwanie (dr inż. Iwona Wolniewicz-Pujanek)
3. Pełnotekstowe, elektroniczne książki, patenty, materiały konferencyjne i encyklopedie - zasady dostępu i możliwości wykorzystania (mgr Renata Joanna Tomaszczak)
4. Narzędzia ułatwiające dostęp, wyszukiwanie i zarządzanie e-zasobami (mgr Łukasz Jeszke)

📄 Sylabus przedmiotu

- Cel kursu
- Wymagania wstępne w zakresie wiedzy
- Efekty kształcenia w zakresie wiedzy
- Efekty kształcenia w zakresie umiejętności
- Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych
- Treści programowe
- Literatura
- Metody oceny realizacji zamierzonych efektów kształcenia

🗨️ Forum aktualności

1

Źródła open access a źródła licencjonowane - zasady dostępu i wyszukiwanie

Pierwszego odkrycia badacz może dokonać sam, lecz im bardziej świat staje się skomplikowany, tym trudniej doprowadzić mu badania do końca bez uciekania się do współpracy z innymi.

Aleksander Fleming

Moduł I

Moduł poświęcony zagadnieniom Open Access. Przedstawia zagadnienia związane z tematyką otwartego dostępu w Polsce i na Świecie oraz omawia zasady dostępu i możliwości wyszukiwania literatury dostępnej w Internecie na wolnych licencjach. Celem modułu jest zapoznanie użytkownika z podstawami tej tematyki i typami zasobów Open Access.

Szukaj w forach

Wykonaj

wyszukiwanie
zaawansowane ?

Najnowsze wiadomości

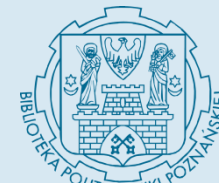
(Nie umieszczono jeszcze żadnych nowości)

Nadchodzące terminy

Brak nadchodzących spotkań
[Przejdź do kalendarza...](#)

Co się ostatnio działo?

Aktywność od sobota, 18 maj
2013, 08:31
[Raport ostatniej aktywności](#)
Brak zmian od ostatniego zalogowania

Nowe kierunki edukacji

1. Specjalizacja usług

- Wynika ze zmieniającego się zakresu potrzeb warsztatowych naukowców
- Związana z przyrostem źródeł naukowych i nowych modeli ich publikowania
- Wpływa na nią również rozwój technologiczny – zwiększająca się liczba narzędzi
- Potrzeby edukacyjne wychodzą już poza formy tradycyjne, a nawet poza e-learning

2. Realizacja działań specjalizacyjnych

- Utworzenie Pracowni E-biblioteki, w ramach której oferowane są zarówno tradycyjne formy kształcenia, jak też przygotowywana jest stała oferta usług dedykowanych

Pozyskiwanie wiedzy

1. Prezentacje produktowe

- Pozwalają na zapoznanie się z nowościami, aktualizację wiedzy i sygnalizują nadchodzące zmiany w zasobach oraz usługach
- Umożliwiają gromadzenie informacji potrzebnych w realizowaniu usług
- Wpływają na decyzje co do zakresu i profilu oferowanych zasobów względem grup docelowych odbiorców

2. Szkolenia organizowane przez dostawców

- Prowadzone są zarówno w formie tradycyjnej, jak i *online* (np. za pomocą platformy *WebEx*)
- Dla bibliotekarzy są miejscem rozwijania własnych kompetencji

Informacji pozyskiwanych od dostawców nie można traktować bezrefleksyjnie.

Prezentacja bazy Reaxys - Elsevier

http://library.put.poznan.pl/pl/4_13_03_2011_08.html

Pozyskiwanie wiedzy cd.

3. Dostępny testowy do e-zasobów

- Dają możliwość dogłębnego i praktycznego zapoznania się z zasobami, zawartością merytoryczną, jak i całą warstwą funkcjonalną
- Weryfikacja wiedzy uzyskanej podczas kontaktów z dostawcą

4. Samodzielne poszukiwania informacji

- Dotyczy w szczególności obszarów wiedzy i usług nie świadczonych drogą komercyjną – źródła *Open Access*, narzędzia *Open Source*
- Udział w konferencjach, specjalistycznych szkoleniach, wyjazdach (ERASMUS)
- Zdobyte doświadczenie na bazie codziennej pracy
- Samokształcenie w ramach specjalistycznej tematyki

5. Wiedza pozyskiwana od użytkowników

- Najcenniejsze źródło wiedzy, umożliwia przygotowanie usług dopasowanych do potrzeb i ich ostatecznej oceny
- Ma miejsce w ramach bezpośrednich spotkań

Przekazywanie wiedzy

1. Prezentacje, szkolenia i dostępy testowe organizowane przez dostawców

- Koordynowane przez Pracownię E-biblioteki i promowane wśród użytkowników dla rozwoju ich kompetencji
- Szkolenia w formule tradycyjnego wykładu, praktycznej prezentacji oraz w formie *online* (*WebEx*)
- Promowanie przez bibliotekę dostępów testowych, przekazywanie informacji o tychże dostęпах (na stronie internetowej, poprzez e-mail i bezpośrednio)
- Na tej podstawie użytkownicy mają możliwość wstępnej oceny przydatności zasobu.

2. Materiały źródłowe

- Przygotowywane są dla użytkowników materiały edukacyjne – poradniki i opisy usług, źródeł czy narzędzi z uwzględnieniem specyfiki prowadzonych badań naukowych
- Upowszechniamy je w ramach naszych szkoleń i wykładów, publikujemy na stronie, udostępniamy w wersji drukowanej.

Szkolenia online dostawców e-zasobów

<http://wokinfo.com/poland/>

WEB OF KNOWLEDGESM

THOMSON REUTERS

ABOUT | PRODUCTS & TOOLS | BENEFITS & RESOURCES | TRAINING & SUPPORT | NEWS & EVENTS | CONTACT US

Site Search

SEARCH

Web of Knowledge - Support for Poland

Witamy na polskim portalu wiadomości o platformie Web of Knowledge!
Zapraszamy na szkolenia on-line, warsztaty i do przestuchania nagranych prezentacji.

Baza Web of Science:

12,000+ czasopism
50 milionów rekordów
800 milionów cytowań

Czasopisma w WOS:

z Europy: 6082
z Ameryki Północnej: 4456
z Azji, Australii i N. Zelandii:
1031
z Ameryki Łacińskiej: 289
Z Bliskiego Wschodu i
Afryki: 200

Conference Proceedings

6.5M rekordów
120,000 konferencji

REUTERS/Kacper Pempel

Przekazywanie wiedzy cd.

3. Spotkania na wydziałach i w instytutach

- Pozwalają na bezpośredni kontakt, promocję usług i działań edukacyjnych
- Są wynikiem naszej inicjatywy, ofertę spotkań przedstawia dyrekcja biblioteki władzom wydziałów
- W latach 2011 – 2013 przeprowadzono 12 spotkań tego typu, zróżnicowanych tematycznie – zależnie od wydziału
- Spotkania te są wstępem do zaoferowania usług dedykowanych, stanowią początek dla indywidualnego kontaktu z biblioteką, pozwalają każdemu użytkownikowi bliżej określić swoje potrzeby

Przekazywanie wiedzy – usługi dedykowane

1. Praca indywidualna

- Szkolenia i konsultacje dotyczące najbardziej szczegółowych problemów
- Pomoc w doborze źródeł, uzyskaniu do nich dostępu i obsłudze narzędzi i innych problemach warsztatowych związanych z oferowanymi zasobami
- Przygotowywanie materiałów i szkoleń dedykowanych w odpowiedzi na konkretne zapytania oraz potrzeby użytkownika lub grupy użytkowników

2. Nowe rozwiązania

- Posiadając obraz potrzeb informacyjnych i edukacyjnych użytkownika oferujemy nie tylko już zastane źródła ale poszukujemy i rozszerzamy ofertę edukacyjną wyprzedzając wręcz potrzeby naszych użytkowników.

Podsumowanie

Stan obecny

- I rok studiów – szkolenie online w formie asynchronicznego e-learningu
- III i IV rok studiów – szkolenie tradycyjne (wykład i ćwiczenia)
- Studia Doktoranckie – szkolenie specjalistyczne (wykład i ćwiczenia)
- Pracownicy:
 - spotkania oraz szkolenia na wydziałach i w instytutach
 - usługi dedykowane
- Wszyscy użytkownicy PP:
 - dostępny kurs *Praktyczne umiejętności wyszukiwania literatury (Era Inżyniera)*
 - materiały edukacyjne online i drukowane
 - możliwość udziału w prezentacjach i szkoleniach
 - oferta dostępów testowych do e-zasobów
- Transfer wiedzy i informacji w relacjach
dostawca – bibliotekarz – użytkownik

Podsumowanie

Perspektywy

- Dalszy rozwój platformy e-learningowej
- Wykorzystanie kursu *Praktyczne umiejętności wyszukiwania literatury (Era Inżyniera)* w ramach b-learningu na II i III poziomie kształcenia studentów
- Rozszerzenie współpracy z pracownikami naukowymi w celu rozszerzenia oferty usług dedykowanych i dopasowania do potrzeb
- Pogłębianie wzajemnych relacji i metod transferu wiedzy w kontekście, coraz częściej występującej, obopólnej potrzeby i zrozumienia konieczności specjalizacji.

**Dziękujemy za uwagę
Zapraszamy na stronę
domową BPP:**

www.library.put.poznan.pl